

EUROPAPARLAMENTET

2004

2009

Plenarhandling

SLUTLIG VERSION
A6-0333/2006

10.10.2006

BETÄNKANDE

om förslaget till rådets beslut om ett särskilt program för genomförande av sjunde ramprogrammet (2007–2011) för Europeiska atomenergigemenskapens (Euratom) verksamhet inom området forskning och utbildning på kärnenergiområdet
(KOM(2005)0445 – C6-0386/2005 – 2005/0190(CNS))

Utskottet för industrifrågor, forskning och energi

Föredragande: Umberto Guidoni

Teckenförklaring

- * Samrådsförfarandet
majoritet av de avgivna rösterna
- **I Samarbetsförfarandet (första behandlingen)
majoritet av de avgivna rösterna
- **II Samarbetsförfarandet (andra behandlingen)
majoritet av de avgivna rösterna för att godkänna den gemensamma ståndpunkten
majoritet av parlamentets samtliga ledamöter för att avvisa eller ändra den gemensamma ståndpunkten
- *** Samtyckesförfarandet
majoritet av parlamentets samtliga ledamöter utom i de fall som avses i artiklarna 105, 107, 161 och 300 i EG-fördraget och artikel 7 i EU-fördraget
- ***I Medbeslutandeförfarandet (första behandlingen)
majoritet av de avgivna rösterna
- ***II Medbeslutandeförfarandet (andra behandlingen)
majoritet av de avgivna rösterna för att godkänna den gemensamma ståndpunkten
majoritet av parlamentets samtliga ledamöter för att avvisa eller ändra den gemensamma ståndpunkten
- ***III Medbeslutandeförfarandet (tredje behandlingen)
majoritet av de avgivna rösterna för att godkänna det gemensamma utkastet

(Angivet förfarande baseras på den rättsliga grund som kommissionen föreslagit.)

Ändringsförslag till lagtexter

Parlamentets ändringar markeras med ***fetkursiv stil***. *Kursiv stil* används för att uppmärksamma berörda avdelningar på eventuella problem i texten. Kursiveringen används för att markera ord eller textavsnitt som det finns skäl att korrigera innan den slutliga texten produceras (exempelvis om en språkversion innehåller uppenbara fel eller saknar textavsnitt). Dessa förslag underställs berörda avdelningar för godkännande.

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION	5
MOTIVERING	16
YTTRANDE FRÅN BUDGETUTSKOTTET	19
ÄRENDETS GÅNG	25

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION

om förslaget till rådets beslut om ett särskilt program för genomförande av sjunde ramprogrammet (2007–2011) för Europeiska atomenergigemenskapens (Euratom) verksamhet inom området forskning och utbildning på kärnenergiområdet (KOM(2005)0445 – C6-0386/2005 – 2005/0190(CNS))

(Samrådsförfarandet)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens förslag till rådet (KOM(2005)0445)¹,
 - med beaktande av artikel 7 i Euratomfördraget, i enlighet med vilken rådet har hört parlamentet (C6-0386/2005),
 - med beaktande av artikel 51 i arbetsordningen,
 - med beaktande av betänkandet från utskottet för industrifrågor, forskning och energi och yttrandet från budgetutskottet (A6-0333/2006).
1. Europaparlamentet godkänner kommissionens förslag såsom ändrat av parlamentet.
 2. Europaparlamentet anser att det vägledande finansiella referensbelopp som anges i lagförslaget måste vara förenligt med taket för rubrik 1a i den nya fleråriga budgetramen och påpekar att det årliga beloppet kommer att beslutas under det årliga budgetförfarandet i enlighet med bestämmelserna i punkt 38 i det interinstitutionella avtalet av den 17 maj 2006.
 3. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ändra sitt förslag i överensstämmelse härmed i enlighet med artikel 119 andra stycket i Euratomfördraget.
 4. Rådet uppmanas att underrätta Europaparlamentet om rådet har för avsikt att avvika från den text som parlamentet har godkänt.
 5. Rådet uppmanas att på nytt höra Europaparlamentet om rådet har för avsikt att väsentligt ändra kommissionens förslag.
 6. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att delge rådet och kommissionen parlamentets ståndpunkt.

¹ EUT C ... / Ännu ej offentliggjort i EUT.

Ändringsförslag 1
Skäl 12, stycke 1a (nytt)

Allt stöd som återkrävs på grundval av de förordningar som nämns i detta skäl bör anslås till genomförandet av verksamhet inom ramprogrammet.

Ändringsförslag 2
Artikel 3, stycke 1

I överensstämmelse med artikel 3 i ramprogrammet görs bedömningen att kostnaden för genomförandet av det särskilda programmet uppgår till 2 553 miljoner euro, varav **15 %** skall avsättas till kommissionens administrativa utgifter.

I överensstämmelse med artikel 3 i ramprogrammet görs bedömningen att kostnaden för genomförandet av det särskilda programmet uppgår till 2 553 miljoner euro, varav ***mindre än 15 %*** skall avsättas till kommissionens administrativa utgifter.

Motivering

Om forskning och administration överförs till länder med lägre kostnader kan mer pengar från budgeten läggas på forskning och/eller utvidgad forskningsinfrastruktur. Sex procent är vad som anslås för administrativa kostnader i andra program.

Ändringsförslag 3
Artikel 3, efter tabellen, stycke 1a (nytt)

Kommissionen skall göra allt som krävs för att kontrollera att de finansierade åtgärderna genomförs på ett effektivt sätt och i överensstämmelse med bestämmelserna i budgetförordningen.

Ändringsförslag 4
Artikel 3, stycke 1b (nytt)

De totala utgifterna för administrationen av programmet, inklusive interna utgifter och förvaltningsutgifter för genomförandeorganet, skall stå i rimlig

***proportion till de uppgifter som föreskrivs i
det aktuella programmet och skall bli
föremål för budget- och
lagstiftningsmyndigheternas beslut.***

Motivering

De anslag som tilldelas genomförandeorganet skall följa bestämmelserna i uppförandekoden för att inrätta ett genomförandeorgan och rådets förordning nr 58/2003 om stadgar för de genomförandeorgan som ansvarar för vissa uppgifter som avser förvaltningen av gemenskapsprogram. Detta kommer att garantera en korrekt finansiering av programmets åtgärder.

Ändringsförslag 5
Artikel 3, stycke 1c (nytt)

***Budgetmedel skall användas i enlighet med
principen om sund ekonomisk förvaltning,
det vill säga i enlighet med principerna om
sparsamhet, effektivitet och
ändamålsenlighet samt proportionalitet.***

Ändringsförslag 6
Artikel 4, punkt 1

1. All forskning som genomförs inom det särskilda programmet skall följa grundläggande etiska principer.

1. All forskning som genomförs inom det särskilda programmet skall följa grundläggande etiska principer. ***Det främsta syftet skall vara att både garantera en fredlig användning av kärnenergi (säkerhet) och bidra till att undvika att den utnyttjas för militära ändamål (trygghet).***

Motivering

Mot bakgrund av den senaste utvecklingen är det mycket viktigt att säkerhet och trygghet ingår i kärnenergiforskningen.

Ändringsförslag 7
Artikel 5a (ny)

Artikel 5a

Kommissionen skall i förväg informera budgetmyndigheten om den avser att avvika från den fördelning av utgifter som anges i anmärkningarna och bilagan till den årliga budgeten.

Motivering

Detta förfarande inrättades till följd av en överenskommelse mellan budgetutskottet och kommissionen i oktober 1999. Föredraganden anser att förfarandet bör behållas för att förbättra uppföljningen av hur medlen används i de särskilda programmen inom det sjunde ramprogrammet.

Ändringsförslag 8
Artikel 6, punkt 3

3. Arbetsprogrammet skall innehålla kriterier för bedömning av förslag om indirekta åtgärder inom ramen för de olika finansieringsmetoderna, och för urval av projekt. Kriterierna skall avse projektförslagets kvalitet och nivå, effekter och genomförande, uppgifter som i arbetsprogrammet kan specificeras närmare eller kompletteras med ytterligare krav, viktningar och tröskelvärden.

3. Arbetsprogrammet skall innehålla kriterier för bedömning av förslag om indirekta åtgärder inom ramen för de olika finansieringsmetoderna, och för urval av projekt. Kriterierna skall avse projektförslagets kvalitet och nivå, ***betydelse för hållbarheten***, effekter och genomförande, uppgifter som i arbetsprogrammet kan specificeras närmare eller kompletteras med ytterligare krav, viktningar och tröskelvärden.

Motivering

De projekt som väljs måste följa kriterierna för hållbarhet och unionens mål inom Lissabonstrategin.

Ändringsförslag 9
Artikel 7, punkt 1a (ny)

1a. Kommissionen skall upprätta en utvärderingsrapport som innehåller en bedömning av den ekonomiska förvaltningens sundhet och en bedömning av hur effektiv och korrekt den budgetmässiga och ekonomiska förvaltningen av programmen är.

Ändringsförslag 10
Artikel 7, punkt 3, stycke 1a (nytt)

Denna information skall hela tiden finnas tillgänglig och på begäran översändas till Europaparlamentet, Regionkommittén, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Europeiska ombudsmannen.

Motivering

Det är rimligt att Europeiska ombudsmannen – som skall värna om att gemenskapens institutioner fungerar korrekt och att gemenskapens politik genomförs på rätt sätt – får ansvar för att artikel 5 i ramprogrammet tillämpas korrekt i fråga om iakttagandet av grundläggande etiska principer inom den forskningsverksamhet som programmet omfattar. För att skapa maximal insyn bör även övriga organ som omnämns hållas underrättade om utvecklingen och finansieringen av det särskilda programmets verksamhet.

Ändringsförslag 11
Bilaga, del 1, inledningen, stycke 1a (nytt)

Utan att påverka de insatser EU gör och måste fortsätta göra inom forskning om förnybar energi kan kärnenergin få en viktig roll när det gäller att uppnå en trygg och hållbar energiförsörjning inom EU.

Motivering

Ändringsförslaget syftar till att betona EU:s starka åtagande att bedriva forskning om förnybar energi som kan och bör kombineras med insatser för att utvinna energi ur rena och trygga källor, vilket är fallet med den energi som utvinns ur kärnfusion inom ITER-projektet.

Ändringsförslag 12
Bilaga, del 1, stycke 2

På lång sikt erbjuder kärnfusion möjligheter till praktiskt taget obegränsad försörjning med ren (miljövänlig) energi. ITER-projektet (International Thermonuclear Experimental Reactor – den internationella termonukleära försöksreaktorn) är ***det avgörande*** nästa

På lång sikt erbjuder kärnfusion möjligheter till praktiskt taget obegränsad försörjning med ren (miljövänlig) energi. ITER-projektet (International Thermonuclear Experimental Reactor – den internationella termonukleära försöksreaktorn) är ***ett stort*** nästa ***steg*** på

steget på vägen mot detta slutmål. Bygget av ITER-reaktorn är därför ett centralt inslag i EU:s nuvarande strategi, men det måste åtföljas av ett kraftfullt och målinriktat europeiskt FoU-program för att förbereda driften av ITER-reaktorn och utveckla de tekniska lösningar och bygga upp den kunskapsbas som kommer att behövas under reaktorns drift och framöver.

vägen mot detta slutmål. Bygget av ITER-reaktorn är därför ett centralt inslag i EU:s nuvarande strategi, men det måste åtföljas av ett kraftfullt och målinriktat europeiskt FoU-program för att förbereda driften av ITER-reaktorn och utveckla de tekniska lösningar och bygga upp den kunskapsbas som kommer att behövas under reaktorns drift och framöver.

Ändringsförslag 13

Bilaga, del 2, avsnitt 2.1, rubrik ”Verksamhet”, led b, stycke 1, inledningen

Ett program med fokus på fysik och teknik ska syfta till att befästa urvalen av projekt för ITER-reaktorn och förbereda ett snabbt idrifttagande och på så sätt kraftigt minska den tid och de utgifter som krävs för att ITER-reaktorn ska uppnå sina grundläggande mål. Programmet kommer att genomföras i form av samordnad experimentell och teoretisk verksamhet samt modellering med hjälp av JETanläggningen och annan utrustning hos fusionsorganisationerna. Genom programmet kommer Europa att kunna skaffa sig det nödvändiga inflytandet över ITER-projektet, och det kommer att lägga grunden för en framträdande europeisk roll i driften av ITER-reaktorn. I det här programmet ingår bl.a. följande:

Ett program med fokus på fysik och teknik ska syfta till att befästa urvalen av projekt för ITER-reaktorn och förbereda ett snabbt idrifttagande och på så sätt kraftigt minska den tid och de utgifter som krävs för att ITER-reaktorn ska uppnå sina grundläggande mål. Programmet kommer att genomföras i form av samordnad experimentell och teoretisk verksamhet samt modellering med hjälp av JETanläggningen, **magnetiska inneslutningssystem (tokamaker, stellaratorer och RPF-er som redan finns eller är under uppbyggnad i samtliga medlemsstater)** och annan utrustning hos fusionsorganisationerna. Genom programmet kommer Europa att kunna skaffa sig det nödvändiga inflytandet över ITER-projektet, och det kommer att lägga grunden för en framträdande europeisk roll i driften av ITER-reaktorn. I det här programmet ingår bl.a. följande:

Motivering

Verksamheten inom EU:s fusionsprogram får en mer fullständig definition om man särskilt nämner magnetiska inneslutningssystem (tokamaker, stellaratorer och RPF-er).

Ändringsförslag 14

Bilaga, del 2, avsnitt 2.1, rubrik ”Verksamhet”, led e, strecksats 3a (ny)

– Uppmuntran till utveckling av patent.

Motivering

Stimulering av forskning om och utbildning i personalresurser kräver fler patent. Om detta lyckas betyder det att programmets mål genomförts på rätt sätt.

Ändringsförslag 15

Bilaga, del 2, avsnitt 2.2, stycke 1

Indirekta åtgärder kommer att genomföras inom de fem de huvudområden som beskrivs nedan. Det finns emellertid övergripande frågor som skär genom hela programmet, och det måste finnas tillräckligt utrymme för växelverkan mellan olika frågor. Här är stöd till fortbildning och forskningsinfrastruktur av största betydelse. Stödet till fortbildning måste ingå som en tung aspekt i alla EU-finansierade projekt inom kärnenergisektorn, och tillsammans med stödet till forskningsinfrastruktur är det ett viktigt inslag när det gäller att lösa frågan om kärnteknisk kompetens.

Säkerhet och trygghet skall vara den viktigaste aspekten i unionens forskningsverksamhet inom kärnklyvning. Syftet skall uttryckligen vara att å ena sidan göra produktionsanläggningar säkrare (säkerhet) och å andra sidan undvika att de utnyttjas för militära ändamål eller terrorändamål (trygghet).

Indirekta åtgärder kommer att genomföras inom de fem de huvudområden som beskrivs nedan. Det finns emellertid övergripande frågor som skär genom hela programmet, och det måste finnas tillräckligt utrymme för växelverkan mellan olika frågor. Här är stöd till fortbildning och forskningsinfrastruktur av största betydelse. Stödet till fortbildning måste ingå som en tung aspekt i alla EU-finansierade projekt inom kärnenergisektorn, och tillsammans med stödet till forskningsinfrastruktur är det ett viktigt inslag när det gäller att lösa frågan om kärnteknisk kompetens.

Motivering

Två aspekter måste tas med: För det första säker drift vid anläggningarna och för det andra trygghet genom att alla former av felaktig användning förebyggs.

Ändringsförslag 16

Bilaga, del 2, avsnitt 2.2, stycke 1

Indirekta åtgärder kommer att genomföras inom de fem de huvudområden som beskrivs nedan. Det finns emellertid övergripande frågor som skär genom hela programmet,

Indirekta åtgärder kommer att genomföras inom de fem de huvudområden som beskrivs nedan. Det finns emellertid övergripande frågor som skär genom hela programmet,

och det måste finnas tillräckligt utrymme för växelverkan mellan olika frågor. Här är stöd till fortbildning och forskningsinfrastruktur av största betydelse. Stödet till fortbildning måste ingå som en tung aspekt i alla EU-finansierade projekt inom kärnenergisektorn, och tillsammans med stödet till forskningsinfrastruktur är det ett viktigt inslag när det gäller att lösa frågan om kärnteknisk kompetens.

och det måste finnas tillräckligt utrymme för växelverkan mellan olika frågor. Här är stöd till fortbildning, **utbyte av forsknings- och teknikinformation** och forskningsinfrastruktur av största betydelse. Stödet till fortbildning måste ingå som en tung aspekt i alla EU-finansierade projekt inom kärnenergisektorn, och tillsammans med stödet till forskningsinfrastruktur är det ett viktigt inslag när det gäller att lösa frågan om kärnteknisk kompetens.

Motivering

Fortbildning måste kombineras med informationsverksamhet, först och främst utbyte av forsknings- och teknikuppgifter.

Ändringsförslag 17

Bilaga, del 2, avsnitt 2.2, led b, rubrik ”FoTU-områden”, strecksats 1

– Säkerhet hos kärntekniska anläggningar. Driftssäkerhet hos befintliga och framtida kärntekniska anläggningar. Det omfattar framför allt följande: bedömning av kärnkraftverkens livslängd och skötsel; säkerhetskultur; metoder för avancerad säkerhetsbedömning; verktyg för datasimulering; instrumentering och styrning; förebyggande av allvarliga olyckor och skadebegränsning. Även tillhörande åtgärder för att optimera kunskapshanteringen och upprätthålla yrkeskompetensen ingår.

– Säkerhet hos kärntekniska anläggningar. Driftssäkerhet hos befintliga och framtida kärntekniska anläggningar. Det omfattar framför allt följande: bedömning av kärnkraftverkens livslängd och skötsel; säkerhetskultur (**att minimera risken för mänskliga och organisatoriska misstag**); metoder för avancerad säkerhetsbedömning; verktyg för datasimulering; instrumentering och styrning; förebyggande av allvarliga olyckor och skadebegränsning. Även tillhörande åtgärder för att optimera kunskapshanteringen och upprätthålla yrkeskompetensen ingår.

Motivering

Utöver den mänskliga faktorn bör så kallade organisatoriska misstag också uttryckligen anges eftersom det har visat sig att ett misstag i den organisatoriska produktionskedjan även i mycket pålitliga anläggningar kan bli katastrofalt och orsaka olyckor.

Ändringsförslag 18

Bilaga, del 2, avsnitt 2.2, led c, rubrik ”Mål”, stycke 2

Ett huvudmål i denna forskning ska vara att

Ett huvudmål i denna forskning ska vara att

bidra till att klargöra den omstridda frågan om risken för exponering för strålning med låga doser under lång tid. Ett klarläggande av denna vetenskapliga *och politiska* fråga kan få betydande ekonomiska och hälsomässiga konsekvenser för användning av strålning, inom både sjukvård och industri.

bidra till att klargöra den omstridda frågan om risken för exponering för strålning med låga doser under lång tid. Ett klarläggande av denna vetenskapliga fråga kan få betydande ekonomiska och hälsomässiga konsekvenser för användning av strålning, inom både sjukvård och industri.

Ändringsförslag 19
Bilaga, del 2, avsnitt 2.2, led e, rubrik "Mål"

Inom alla områden, där kärnklyvning och strålskydd förekommer, är man angelägen om att bibehålla den höga sakkunskap och högt kvalificerade personal som behövs. Detta har stor betydelse, framför allt när det gäller förmågan att vidmakthålla god kärnsäkerhet. Därför ska målen i programmet vara att främja utbredningen av vetenskaplig kompetens och know-how inom hela kärnenergiesektorn. Det ska ske genom en rad olika åtgärder för att garantera tillgången på kvalificerade forskare och högskoleutbildade ingenjörer, t.ex. genom bättre samordning mellan utbildningsinstitutionerna i EU. På så sätt kan man åstadkomma att utbildningarna blir likvärdiga mellan alla medlemsstater. Man kan också öka studenters och forskares tillgång till fortbildning och utbyte mellan institutioner i olika länder. Det är enbart genom att ta itu med den här frågan på EU-nivå som man kan frambringa de stimulansmedel och likvärdiga nivåer som behövs i fråga om högre utbildning och fortbildning. På det sättet underlättar man det transnationella utbytet av den nya generationens forskare mellan utbildnings- och forskningsinstitutioner. Man tillgodoser också de behov av fortbildning som ingenjörer har under hela sin karriär med hänsyn till att de står inför morgondagens vetenskapliga och tekniska utmaningar i den kärntekniska sektorn med dess allt större

Inom alla områden, där kärnklyvning och strålskydd förekommer, är man angelägen om att bibehålla den höga sakkunskap och högt kvalificerade personal som behövs. Detta har stor betydelse, framför allt när det gäller förmågan att vidmakthålla god kärnsäkerhet. Därför ska målen i programmet vara att främja utbredningen av vetenskaplig kompetens och know-how inom hela kärnenergiesektorn. Det ska ske genom en rad olika åtgärder för att *så snabbt som möjligt* garantera tillgången på kvalificerade forskare och högskoleutbildade ingenjörer, t.ex. genom bättre samordning mellan utbildningsinstitutionerna i EU. På så sätt kan man åstadkomma att utbildningarna blir likvärdiga mellan alla medlemsstater. Man kan också öka studenters och forskares tillgång till fortbildning och utbyte mellan institutioner i olika länder. Det är enbart genom att ta itu med den här frågan på EU-nivå som man kan frambringa de stimulansmedel och likvärdiga nivåer som behövs i fråga om högre utbildning och fortbildning. På det sättet underlättar man det transnationella utbytet av den nya generationens forskare mellan utbildnings- och forskningsinstitutioner. Man tillgodoser också de behov av fortbildning som ingenjörer har under hela sin karriär med hänsyn till att de står inför morgondagens vetenskapliga och tekniska utmaningar i den kärntekniska sektorn med dess allt större

integration av olika områden.

integration av olika områden.

Motivering

Ett sociotekniskt synsätt bidrar onekligen till säkrare kärnanläggningar. Det är mycket viktigt att ha den yrkeskompetens som krävs för att uppnå detta.

Ändringsförslag 20

Bilaga, del 2, avsnitt 2.2, led e, rubrik ”Åtgärder”, strecksats 1

– Fortbildning, Samordning av nationella program och tillgodoseende av behov av allmän fortbildning inom kärnvetenskap och kärnteknik. Det ska ske i en rad olika former – däribland sådana som är konkurrensutsatta – som en del av allmänt personalstöd inom alla temaområden. Här ingår också stöd till kursverksamhet och utbildningsnätverk.

– Fortbildning, Samordning av nationella program och tillgodoseende av behov av allmän fortbildning inom kärnvetenskap och kärnteknik. Det ska ske i en rad olika former – däribland sådana som är konkurrensutsatta – som en del av allmänt personalstöd inom alla temaområden. Här ingår också stöd till kursverksamhet och utbildningsnätverk. ***Mot bakgrund av målen för det särskilda programmet ”Människor” och annan verksamhet för fortbildning av fackmän skall dessutom incitament skapas så att begåvade ungdomar ser kärnenergiindustrin som ett attraktivt område för sin framtida karriär.***

Motivering

De mest begåvade brukar i dag gå över till andra arbetsområden som har högre social status än kärnklyvning. Denna trend måste vändas eftersom bristen på duktiga fackmän kan leda till mindre tillförlitlig drift och allvarliga säkerhetsproblem.

Ändringsförslag 21

Bilaga, del 3a (ny)

3a. SPRIDNING

Information om kärnenergi måste spridas inom ramen för utbyten mellan medborgarna och deras företrädare genom fleråriga kampanjer för att skapa ökad förståelse för kärnenergi och för att stimulera till debatt och underlätta beslutsfattandet. Kampanjerna skall utformas med samhällsvetenskapliga

metoder för att bli så effektiva som möjligt.

Motivering

För att medborgarna skall få bättre förståelse för den verksamhet som bedrivs inom Euratoms särskilda program måste denna verksamhet offentliggöras på rätt sätt genom att vikten av kärnenergi förklaras och en samhällsdebatt stimuleras.

MOTIVERING

Föredraganden välkomnar kommissionens förslag om detta särskilda program där insatser för indirekt forskningsverksamhet organiseras kring två teman, nämligen

1. Fusionsenergiforskning, och
2. kärnklyvning och strålskydd.

Fusionsenergiforskningens inriktning

I likhet med huvudföredraganden för det sjunde ramprogrammet anser föredraganden att EU i högsta möjliga utsträckning bör utnyttja fusionens potential att på lång sikt kunna bli en praktiskt taget obegränsad, miljövänlig och ekonomiskt konkurrenskraftig energikälla, vilket utgör ett viktigt bidrag till förverkligandet av hållbar och säker energiförsörjning.

Föredraganden anser i detta sammanhang att man bör följa ett ”snabbspår” till fusionsenergi – som också skall omfatta ytterligare frivilliga budgetbidrag från medlemsstaterna till specifika projekt – för att i största utsträckning minska den tid som krävs för att utveckla kommersiella fusionsenergianläggningar.

Ett grundläggande steg på denna väg mot fusionsenergi är ITER-anläggningen. I juni förra året undertecknades slutligen ett internationellt avtal om ITER-projektet mellan sex parter (EU, Förenta staterna, Ryssland, Japan, Kina och Sydkorea) efter långa förhandlingar om valet av plats för ITER. Under de komplicerade förhandlingarna gjorde samtliga EU:s institutioner och medlemsstater stora åtaganden gentemot övriga parter i fråga om program och budget för att stödja lokaliseringen i Europa (Cadarache, Frankrike). Industriutskottet har vid flera tillfällen på senare tid förklarat att EU beslutsamt bör fullfölja sin strategi inriktad på reaktorer och behålla sin världsledande ställning inom fusionsenergiforskningen.

Industriutskottet har för detta ändamål upprepade gånger uppmuntrat kommissionen och rådet att fatta alla nödvändiga beslut (däribland förstås tillräcklig finansiering av all relevant verksamhet och alla program) för att se till att ITER-anläggningen faktiskt byggdes i Europa.

Den positiva utgången av dessa förhandlingar och valet av EU för ITER-reaktorn kräver nu konsekventa beslut och åtgärder i detta och nästa ramprogram.

Fördelningen av kostnader och anslagen mellan de parter som gör upphandlingen av delar till ITER betyder, enligt överenskommelsen i det internationella ITER-avtalet, tydligt fastställda åtaganden för värdparten, dvs. EU. Därför krävs det en tillräckligt stor budget för att bygga ITER, vilket också kommissionen föreslår.

Samtidigt kommer en fullständig och effektiv drift av ITER-anläggningen när den väl är klar att kräva ett tillräckligt stort antal kompetenta europeiska forskare samt kunskap på hög nivå inom fysik och teknik. I detta syfte måste ett europeiskt fusionsprogram – det så kallade åtföljningsprogrammet – få tillräckligt stöd under byggandet av ITER i form av budget och ledning.

I detta avseende har föredraganden följande rekommendationer:

- **Fullt stöd till hela EU:s fusionsprogram.** Ett stabilt forskningsprogram måste vidmakthållas så att investeringarna i ITER blir kostnadseffektiva. Kommissionen bör därför **avstå från eventuella markanta budgetnedskärningar.**
- 1. **Det behövs en EU-myndighet för ITER.** Enligt förslaget från kommissionen skall den upprättas som ett gemensamt företag inom ramen för Euratomfördraget. Föredraganden samtycker till att myndigheten ger Euratom möjlighet att uppfylla de internationella åtaganden som anges i ITER-avtalet och ansvara för EU:s bidrag till bredare front-projektet med Japan. Samma myndighet bör även ansvara för ledning och administration av all verksamhet som stöder byggandet av ITER och som anges under rubriken *Genomförande av ITER-projektet* i bilagan till kommissionens förslag. Föredraganden är i likhet med nästan alla fusionsforskare övertygad om att byggandet av ITER är en sådan stimulerande uppgift att den förtjänar en särskild organisation – åtminstone under det kommande decenniet – **som uteslutande är inriktad på att på bästa och effektivaste sätt genomföra ITER-projektet.**
- 2. **Ett starkt kompletterande forskningsprogram med egen budget bör drivas fortlöpande.** Mot bakgrund av att på bästa sätt kunna utnyttja ITER-reaktorn när den är klar och att behålla Europas ledande ställning inom fusionsfysik och -teknik måste ett djärvt forskningsprogram upprätthållas (det *åtföljande programmet*) under byggandet av ITER-reaktorn, vilket även anges i bilagan till kommissionens förslag. Föredraganden anser att detta program bör få relevant stöd med **öronmärkta anslag inom den allmänna fusionsbudgeten**, enligt det förslag som lagts fram av föredraganden för förslaget till betänkandet om Euratoms sjunde ramprogram.
- 3. **Det åtföljande forskningsprogrammet bör inte styras av ITER-myndigheten.** Med stöd av nästan alla fusionsforskare anser föredraganden att all verksamhet i det åtföljande forskningsprogrammet, däribland förberedelser inför en eventuell byggnation av en fusionsreaktor i demonstrationssyfte och andra anläggningar, enligt vad som anges i bilagan till kommissionens förslag (dvs. all verksamhet som inte nämns i punkt 1 ovan), bör bedrivas och **ledas åtskilt från ITER-myndigheten.** Samma ledning som för tidigare ramprogram bör behållas för all denna verksamhet, inklusive **kontrakt med organisationer och det europeiska avtalet om fusionsutveckling.** Föredraganden är i själva verket fullt övertygad om att det integrerade synsättet på fusionsforskningsverksamheten och en fullständig medverkan av fusionsorganisationerna i medlemsstaterna hittills har visat sig framgångsrik när det gäller att skapa ett verkligt europeiskt forskningsområde inom fusionsforskningen, vilket gör EU världsledande inom fusionsfysik och -teknik.
- 4. **JET, den största europeiska anläggningen för fusionsforskning, bör behållas i full drift.** Eftersom JET tar upp närmare hälften av budgeten för det åtföljande programmet är det dock viktigt att garantera att anläggningen är tillförlitlig genom **regelbundna bedömningar av dess forskningsresultat.**
- 5. **EU:s världsledande ställning inom fusionsenergiforskning bör bevaras.** EU:s världsledande ställning bevaras inte automatiskt genom att ITER byggs i Europa. Ett

framgångsrikt utnyttjande av ITER i allmänhet och verkningsfull medverkan av EU i ITER-relaterad försöksverksamhet i synnerhet kräver ett starkt och verkligt europeiskt forsknings- och utvecklingsprogram där alla medlemsstater samverkar. Föredraganden välkomnar kommissionens förslag till FoU-verksamhet som förberedelse inför driften av ITER-reaktorn med **ringformade enheter för magnetiska inneslutningssystem**, som redan finns eller är under uppbyggnad i samtliga medlemsstater. Användningen av sådana enheter vid byggandet av ITER (som kommer att pågå under ett decennium) kommer att öka kunskapen inom ett antal ITER-relaterade områden och utgör ett centralt inslag för framgångsrika experiment med ITER. Föredraganden anser dock att **en översyn av de anläggningar som ingår i detta program**, med utgångspunkt från gemensamma vetenskapliga argument **måste göras vid inledningen av sjunde ramprogrammet**.

6. **Tillräckliga personalresurser måste garanteras.** Genomförandet av ITER-projektet kräver en markant ökning av Euratoms fusionsbudget och en ännu större ökning av behovet av adekvat utbildad personal. Föredraganden anser att EU inte bara bör planera för **utbildningsprogram på hög nivå** för att uppfylla dessa behov, däribland en doktorsgrad i fysik och fusionsteknik, utan också inrikta sig på **vetenskapliga program**, som kan ge en ny generation fysiker och ingenjörer rätt utbildning.
7. **Ett starkt stöd bör ges till ett ”snabbspår” till fusionsenergi.** Föredraganden är fast övertygad om att ett sådant ”snabbspår” till fusionsenergi bör följas för att så snart som möjligt uppnå målet att **genomföra DEMO**, en demonstrationsreaktor. Han anser i detta avseende att mer betoning bör läggas på den forskningsverksamhet som anges under rubriken *Att tillgodose framväxande behov och oförutsedda behov av politiska åtgärder* i bilagan till kommissionens förslag. Föredraganden anser dock att strategier måste fastställas – även sådana som omfattar ytterligare frivilliga budgetbidrag från medlemsstaterna för särskilda projekt – för att ha beredskap för en snabb respons och kunna inleda så många forskningsinsatser som möjligt parallellt och därmed **minska tiden fram till en kommersiell fusionsanläggning om energikrisen förvärras**.

Riktlinjer för kärnklyvning och strålskydd

Under rådande förhållanden med begränsade resurser inom Euratoms budget anser föredraganden att EU bör prioritera finansieringen av forskningsverksamhet som rör säkerhet och avfallshantering för att kunna garantera ett säkrare utnyttjande av befintliga reaktorer.

Reaktorsystem. Föredraganden anser att inom verksamheten ”Reaktorsystem” bör målet att *utforska möjligheterna att med mer avancerad teknik åstadkomma ett ännu säkrare, mer resurseffektivt och mer konkurrenskraftigt utnyttjande av kärnenergi* få lägre prioritet. Forskning om nya generationens reaktorer kan bedrivas bättre av medlemsstaterna i nära samarbete med näringslivet.

Gemensamma företag inom kärnklyvning och strålskydd. Föredraganden anser att gemensamma företag enligt Euratomfördraget skall vara välkomna när de kan effektivisera ledningen av verksamheten och forskningsresultatens kvalitet inom deras ansvarsområden. Han konstaterar också i detta sammanhang att ett gemensamt företag för radioaktiv avfallshantering, vilket föreslås av kommissionen, faktiskt kan utgöra en bättre plattform för utvecklingen av säkrare och effektivare tekniker för hanteringen av kärnavfall.

23.6.2006

YTTRANDE FRÅN BUDGETUTSKOTTET

till utskottet för industrifrågor, forskning och energi

över förslaget till rådets beslut om ett särskilt program för genomförande av sjunde ramprogrammet (2007–2011) för Europeiska atomenergigemenskapens (Euratom) verksamhet inom området forskning och utbildning på kärnenergiområdet (KOM(2005)0445 – C6-0386/2005 – 2005/0190(CNS))

Föredragande: Marilisa Xenogiannakopoulou

KORTFATTAD MOTIVERING

1. Förslagets huvuddelar

Det förslag till särskilt program som beskrivs här sträcker sig över samma period som ramprogrammet, dvs. 2007–2011. Den rättsliga grunden för ramprogrammet är artikel 7 i Euratomfördraget. I enlighet med andra stycket i den artikeln skall programmen fastläggas för en tid av högst fem år. Det föreliggande förslaget har alltså inte samma löptid som de särskilda EG-programmen.

Kommissionen föreslår att Euratoms särskilda program skall kunna förlängas – såvida inte något exceptionellt inträffar – till att omfatta även perioden 2012–2013, i enlighet med det planerade lagstiftningsförfarandet.

Den ”Finansieringsöversikt för rättsakt” som bifogas detta beslut innehåller uppgifter om budgetkonsekvenser och personella och administrativa resurser. Den innehåller också preliminära siffror för perioden 2012–2013.

Kommissionen avser att inrätta ett genomförandeorgan som skall utföra vissa uppgifter som krävs för verkställandet av det särskilda programmet.

Detta särskilda program omfattar följande två prioriterade temaområden:

- **Forskning om fusionsenergi:** Uppbyggnad av en kunskapsbas för byggande av prototypreaktorer för kraftverk som är säkra, långsiktigt hållbara, ekonomiskt

bärkraftiga och miljövänliga. Genomförandet av ITER-projektet (*International Thermonuclear Experimental Reactor* – den internationella termonukleära experimentreaktorn) är ett viktigt steg mot detta mål. I detta temaområde ingår följande verksamheter:

- Genomförande av ITER-projektet
 - FoU för att förbereda driften av ITER-reaktorn
 - Tekniska förberedelser för demonstrationsreaktorn (DEMO)
 - Långsiktig FoU
 - Personalresurser, utbildning och fortbildning
 - Infrastruktur
 - Tillgodoseende av framväxande behov och oförutsedda behov av nya politiska strategier
- **Kärnklyvning och strålskydd:** Främjande av ett säkert utnyttjande av kärnklyvningsteknik och annan användning av strålning inom industri och medicin. I detta temaområde ingår följande verksamheter:
 - Hantering av radioaktivt avfall
 - Reaktorsystem
 - Strålskydd
 - Stöd åt forskningsinfrastruktur och möjligheter att utnyttja den
 - Personalresurser och utbildning, även mobilitet

Programmet innehåller viktiga nyheter som man måste beakta särskilt vid genomförandet:

- Stärkt samordning av nationella forskningsprogram inom kärnklyvning och strålskydd.
- Gemensamt genomförande av ITER-projektet med internationellt deltagande, bildande av ett europeiskt gemensamt företag för ITER och ytterligare förstärkning av samordningen av de integrerade europeiska insatserna på fusionsenergiområdet.
- Ett mer målinriktat internationellt samarbete inom de enskilda temaområdena. Konkreta åtgärder skall fastställas i arbetsprogrammen i linje med den övergripande strategin för internationellt samarbete.
- Inom alla temaområden finns möjlighet att på ett flexibelt sätt tillgodose framväxande behov och oförutsedda behov av nya politiska strategier. Det kommer att göras på basis av erfarenheterna från de planer för vetenskapligt strategistöd och för ny och framväxande vetenskap och teknik som infördes i sjätte ramprogrammet samt från planen för framtida och ny teknik på IKT-området.

Under löptiden av detta särskilda program – med planerad förlängning till 2013 – kan det uppstå tillfällen då det är motiverat att bilda gemensamma företag. Det är t.ex. aktuellt på området hantering av radioaktivt avfall. När det blir aktuellt kommer kommissionen att lägga fram förslag till rådet om bildandet av sådana företag.

2. Föredragandens rekommendationer

För enhetlighetens skull föreslår föredraganden samma serie av ändringsförslag till alla sju särskilda forskningsprogram.

Ett standardiserat ändringsförslag hänvisar till den fleråriga budgetramen och behovet av att respektera taket i rubrik 1 a.

De ändringsförslag som följer innehåller idén om en sund ekonomisk förvaltning och ett effektivt genomförande av de åtgärder som finansieras inom det särskilda programmet.

För att förbättra den ekonomiska kontrollen av forskningsverksamhet som finansieras av gemenskapen anser föredraganden att kommissionen regelbundet bör informera budgetmyndigheten om genomförandet av de särskilda programmen och i förväg tillhandahålla information om den avser att avvika från den fördelning av utgifter som anges i den allmänna budgeten.

ÄNDRINGSFÖRSLAG

Budgetutskottet uppmanar utskottet för industrifrågor, forskning och energi att som ansvarigt utskott infoga följande ändringsförslag i sitt betänkande:

Förslag till lagstiftningsresolution

Ändringsförslag 1 Punkt 1a (ny)

1a. Europaparlamentet anser att det vägledande finansiella referensbelopp som anges i lagförslaget måste vara förenligt med taket för rubrik 1a i den nya fleråriga budgetramen och påpekar att det årliga beloppet kommer att beslutas under det årliga budgetförfarandet i enlighet med bestämmelserna i punkt 38 i det interinstitutionella avtalet av den 17 maj 2006.

Motivering

Standardiserat ändringsförslag.

Förslag till beslut

Kommissionens förslag¹

Parlamentets ändringar

Ändringsförslag 2 Artikel 3, stycke 1a (nytt)

Kommissionen skall göra allt som krävs för

¹ EUT C 49, 28.2.2006, s. 37.

att kontrollera att de finansierade åtgärderna genomförs på ett effektivt sätt och i överensstämmelse med bestämmelserna i budgetförordningen.

Ändringsförslag 3
Artikel 3, stycke 1b (nytt)

De totala utgifterna för administrationen av programmet, inklusive interna utgifter och förvaltningsutgifter för genomförandeorganet, skall stå i rimlig proportion till de uppgifter som föreskrivs i det aktuella programmet och skall bli föremål för budget- och lagstiftningsmyndigheternas beslut.

Motivering

De anslag som tilldelas genomförandeorganet skall följa bestämmelserna i uppförandekoden för att inrätta ett genomförandeorgan och rådets förordning nr 58/2003 om stadgar för de genomförandeorgan som ansvarar för vissa uppgifter som avser förvaltningen av gemenskapsprogram. Detta kommer att garantera en korrekt finansiering av programmets åtgärder.

Ändringsförslag 4
Artikel 3, stycke 1c (nytt)

Budgetmedel skall användas i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning, det vill säga i enlighet med principerna om sparsamhet, effektivitet och ändamålsenlighet samt proportionalitetsprincipen.

Ändringsförslag 5
Artikel 5a (ny)

Artikel 5a

Kommissionen skall i förväg informera budgetmyndigheten om den avser att avvika från den fördelning av utgifter som anges i anmärkningarna och bilagan till den årliga

budgeten.

Motivering

Detta förfarande inrättades till följd av en överenskommelse mellan budgetutskottet och kommissionen i oktober 1999. Föredraganden anser att förfarandet bör bibehållas för att förbättra uppföljningen av hur medlen används i de särskilda programmen inom det sjunde ramprogrammet.

Ändringsförslag 6
Artikel 7, punkt 1a (ny)

1a. Utvärderingsrapporten skall innehålla en bedömning av den ekonomiska förvaltningens sundhet. Den skall innehålla en bedömning av hur effektiv och korrekt den budgetmässiga och ekonomiska förvaltningen av programmen är.

ÄRENDETS GÅNG

Titel	Förslag till rådets beslut om ett särskilt program för genomförande av sjunde ramprogrammet (2007–2011) för Europeiska atomenergigemenskapens (Euratom) verksamhet inom området forskning och utbildning på kärnenergiområdet
Referensnummer	KOM(2005)0445 – C6-0386/2005 – 2005/0190(CNS)
Ansvarigt utskott	ITRE
Yttrande Tillkännagivande i kammaren	BUDG 17.11.2005
Förstärkt samarbete – tillkännagivande i kammaren	
Föredragande av yttrande Utnämning	Marilisa Xenogiannakopoulou 20.9.2004
Tidigare föredragande av yttrande	
Behandling i utskott	22.6.2006
Antagande	22.6.2006
Slutomröstning: resultat	+ : 14 – : 2 0 : 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Herbert Bösch, Simon Busuttil, Bárbara Dührkop Dührkop, Markus Ferber, Ingeborg Gräßle, Nathalie Griesbeck, Anne E. Jensen, Wiesław Stefan Kuc, Janusz Lewandowski, Vladimír Maňka, Antonis Samaras, Esko Seppänen, Nina Škottová, Helga Trüpel, Yannick Vaugrenard, Ralf Walter
Slutomröstning: närvarande suppleanter	
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 178.2)	
Anmärkningar (tillgängliga på ett enda språk)	...

ÄRENDETS GÅNG

Titel	Förslag till rådets beslut om ett särskilt program för genomförande av sjunde ramprogrammet (2007–2011) för Europeiska atomenergigemenskapens (Euratom) verksamhet inom området forskning och utbildning på kärnenergiområdet					
Referensnummer	KOM(2005)0445 – C6-0386/2005 – 2005/0190(CNS)					
Begäran om samråd med parlamentet	14.11.2005					
Ansvarigt utskott Tillkännagivande i kammaren	ITRE 17.11.2005					
Rådgivande utskott Tillkännagivande i kammaren	BUDG 17.11.2005	EMPL 17.11.2005	ENVI 17.11.2005			
Inget yttrande avges Beslut	EMPL 5.10.2005	ENVI 29.11.2005				
Förstärkt samarbete Tillkännagivande i kammaren						
Föredragande Utnämning	Umberto Guidoni 5.10.2005					
Tidigare föredragande						
Förenklat förfarande – beslut						
Bestridande av den rättsliga grunden JURI:s yttrande						
Ändrad anslagstilldelning BUDG:s yttrande						
Samråd med Europeiska ekonomiska och sociala kommittén – beslut i kammaren						
Samråd med Regionkommittén – beslut i kammaren						
Behandling i utskott	31.1.2006	21.2.2006	3.5.2006	30.5.2006	19.6.2006	
Antagande	3.10.2006					
Slutomröstning: resultat	+: 38 –: 4 0: 2					
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Šarūnas Birutis, Philippe Busquin, Jerzy Buzek, Jorgo Chatzimarkakis, Giles Chichester, Den Dover, Nicole Fontaine, Adam Gierek, Umberto Guidoni, András Gyürk, Fiona Hall, David Hammerstein Mintz, Rebecca Harms, Erna Hennicot-Schoepges, Ján Hudacký, Romana Jordan Cizelj, Werner Langen, Anne Laperrouze, Vincenzo Lavarra, Pia Elda Locatelli, Eluned Morgan, Reino Paasilinna, Umberto Pirilli, Miloslav Ransdorf, Vladimír Remek, Teresa Riera Madurell, Mechtild Rothe, Paul Rübig, Andres Tarand, Patrizia Toia, Catherine Trautmann, Claude Turmes, Nikolaos Vakalis, Alejo Vidal-Quadras Roca, Dominique Vlasto					
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Jean-Pierre Audy, María del Pilar Ayuso González, Avril Doyle, Edit Herczog, Peter Liese, Erika Mann, Lambert van Nistelrooij, Vittorio Prodi, John Purvis					
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 178.2)						

Ingivande	10.10.2006
Anmärkningar (tillgängliga på ett enda språk)	...